

CAPITOLUL AL PAISPREZECELEA

ÎNȚELEAPTĂ CÎRMUIRE A LUI IOSIF ÎN EGIPT

Doriți să știți cu câtă înțelepciune a cîrmuit Iosif statul ? Este o istorie foarte cuvioasă.

„Și Iosif a adunat toți banii care se găseau în țara Egiptului și în țara Canaanului pe grîul pe care-l cumpăra lumea și el a adus argintul în casa lui faraon.

Dar cînd banii din Egipt și din Canaan s-au isprăvit, atunci au venit toți egiptenii la Iosif, strigînd : «Dă-ne pîine ! De ce să murim în fața ta ? Fiindcă bani nu mai avem !».

Dar Iosif le-a răspuns : «Aduceți vitele voastre și vă voi da vouă grîu pentru vitele voastre, dacă banii s-au isprăvit !».

Deci au adus vitele lor la Iosif și Iosif le-a dat bucate drept prețul cailor și al turmelor și al cirezilor și al asinilor. Astfel Iosif i-a ținut cu pîine în anul acela în schimbul vitelor lor" (Facerea, XLVII, 14—17).

Luați aminte că acțiunea se petrece în al treilea an de foamete : seceta era atît de năprasnică, încît grînele nu mai cresc de trei ani. Dacă pămîntul refuză să dea grîu, bineînțeles nu dă nici ierburi. Atunci se pune întrebarea : cu ce s-au hrănit toate aceste vite, pe care, potrivit Bibliei, egiptenii, „care urau" creșterea vitelor, nici n-ar fi trebuit să le aibă ?

Și mai uimitor este că „sfîntul" autor nu pomenește nici un cuvînt despre revărsările periodice ale Nilului, pe care se bazează agricultura în Egipt. Această omisiune este însă suficientă pentru a ne da seama că toată istoria cu „cei șapte ani de secetă" este pură născocire.

E cu neputință ca Nilul să nu se fi revărsat vreme de șapte ani la rînd. Dacă s-ar fi întîmplat astfel, înfățișarea țării s-ar fi schimbat pentru totdeauna și ar fi trebuit ca tot

cursul superior al Nilului, care în fiecare an se umple din belșug cu apă de pe urma ploilor tropicale torențiale, să fi fost barat cu un stăvilărie uriaș. Dar în acest caz toată Etiopia s-ar fi transformat într-o mare mlaștină. Sau, dacă ploile care cad anual în zona caldă ar fi încetat pentru șapte ani, atunci zona tropicală și ecuatorială a Africii ar fi devenit de nelocuit. Evident aceasta ar fi fost o catastrofă care ar fi schimbat multe regiuni de pe planeta noastră. Despre ea ar fi trebuit să se pomenească ceva în istoria egiptenilor, popor mult mai vechi decât evreii, care nota amănunțit evenimentele din trecutul său.

„Iar când s-a sfârșit anul acela, au venit la el, în anul al doilea, și au grăit către el : «Nu vovn ascunde de stăpînul nostru că o dată ce banii s-au isprăvit și turmele și cirezile au trecut în mîna stăpînului nostru, nu ne mai rămîine altceva în fața lui decât trupurile noastre și ogoarele noastre.

De ce să pierim sub ochii tăi noi cu pămînturile noastre ? Cumpără-ne pe noi și ogoarele noastre, pe bucate, așa încît să fim cu țarinile noastre robi ai lui faraon, și dă-ne sămîntă de semănat, ca să trăim în loc să murim, iar ogoarele să nu rămîine pustii !».

Astfel Iosif a cumpărat pentru faraon tot pămîntul Egiptului, căci egiptenii vindeau fiecare ogorul său, deoarece foametea îi bîntuia cumplit. Și pămîntul a ajuns al lui faraon.

Cît despre popor, el l-a făcut iobag de la o margine pînă la cealaltă a Egiptului.

Numai moșiile preoților nu le-a cumpărat, căci preoții aveau venituri rînduite de către faraon și se întrețineau din aceste venituri pe care le dăduse lor faraon. Pentru aceea n-au vîndut moșiile lor.

Atunci Iosif a rostit către popor : «Iată, v-am cumpărat pe voi astăzi împreună cu țarinile voastre pentru faraon. Iată la îndemîna voastră sămîntă ; apucați-vă și semănați țarinile !

Însă la seceriș să dați a cincea parte lui faraon, iar patru părți să fie ale voastre, pentru semănatul ogorului și pentru demîncarea voastră și a celor din gospodăriile voastre și pentru hrana copiilor voștri!»

Atunci ei au răspuns : «Tu ne-ai scăpat viața ! De am găsit har în ochii stăpînului nostru, să fim robii lui faraon!»" (Facerea, XLVII, 18—25).

Această manieră de a cîrmui țara ar fi trebuit, la drept vorbind, să-i asigure lui Iosif faima de exploatator crud și nu pe aceea de binefăcător, cum îl înfățișează Biblia. Dacă toată această poveste este adevărată și dacă egiptenii crezuseră într-adevăr în binefacerile cîrmuitorului Egiptului în primii ani de foamete, mai tîrziu, cînd exploatarea căreia ei i-au căzut victimă atinsese culmile arătate mai sus, naivitatea lor n-ar mai fi avut nici un fel de scuze.

Istoria omenirii nu cunoaște nici un exemplu de asemenea acțiuni din partea unui om de stat. Un ministru care ar proceda în felul acesta, indiferent de țara în care s-ar întîmpla lucrurile, ar stîrni o revoltă generală și nu ar scăpa de mînia dreaptă a poporului.

Din fericire, această istorie crudă nu este decît un simplu basm stupid. Ar fi fost prea absurd să cumperi toate vitele din țară într-o vreme cînd pămîntul nu dă iarbă pentru hrana lor. Iar dacă pășunile ar fi putut să dea ceva iarbă, atunci și ogoarele ar fi putut să producă recoltă. Solul Egiptului este nisipos și numai revărsările Nilului pot face să crească vegetația. Dacă admitem că vreme de șapte ani aceste revărsări nu au avut loc, atunci ar fi trebuit să piară și toate vitele. Mai mult, pe vremea aceea era abia al patrulea an de foamete, și atunci ce rost ar fi avut să i se dea poporului semințe care nu puteau să rodească nimic vreme de încă trei ani la rînd ? Acești șapte ani de secetă reprezintă una dintre cele mai fantastice minciuni pe care ni le oferă șiretul „porumbel" în cartea „Facerea".

Remarcabil mai este și respectul pe care „sfîntul" autor îl nutrește față de preoții egipteni : ei sînt singurii pe care Iosif îi menajează ; pămînturile lor sînt libere. După căderea în robie a întregului popor, numai ei se hrănesc pe spinarea poporului

înfometat. Dar Biblia cuprinde învățăminte religioase pe care „reprezentanții lui Dumnezeu pe pământ” caută să le bage în capul oamenilor. Și în acest episod Biblia încearcă să insuflă popoarelor respect față de preoții oricărui cult și ai oricărei religii. Preoții nu trebuie să se mănînce între ei. O mînă spală pe alta !

„Porumbelul” cel cu gogorițe povestește mai departe că Iacob a stat în Egipt 17 ani, unde a și murit, și că el a trăit în total 147 de ani. Două capitole întregi (Facerea, XLVIII și XLIX) sînt consacrate binecuvîntărilor pe care patriarhul le-a împărțit cu dărnicie de pe patul său de moarte. El a binecuvîntat pe toți cei 12 fii ai săi care se adunaseră la căpătîiul lui. Observînd în odaie doi necunoscuți, a întrebat cine sînt. Iosif i-a răspuns că sînt fiii săi. Ca să vedeți : în cei 17 ani cît a trăit patriarhul în această țară, lui Iosif nu i-a dat prin cap să-i prezinte familia !

Binecuvîntările pe care Iacob le-a dat fiilor săi nu sînt lipsite de unele reproșuri și de spirit de răzbunare. Astfel, Ruben, care-i pusese coarne tatălui său, a pierdut în ziua aceea drepturile sale de întîi-născut.

„Ruben, tu ești întîi-născutul meu : mîndria mea și pîrga puterii mele ; cel dintîi în cinste și cel dintîi în virtute ! Clocotitor ca marea, nu vei avea întîietatea, căci te-ai urcat în patul tatălui tău. Și atunci l-ai pîngărit! S-a suit în așternutul meu !” (Facerea, XLIX, 3—4).

În ziua aceea bătrînul Iacob a mai lăsat încă o dată să se vadă că el fusese adept al căsătoriei micuței sale Dina cu prințul Șihem și că în sinea lui dezaprobase măcelul săvîrșit de Simeon și Levi, căci nu a trecut asupra lor drepturile de întîi-născut, pe care le luase lui Ruben, și, în afară de aceasta, a condamnat cu asprime silniciile lor.

„Simeon și Levi — ce mai frați ! Paloșele lor sînt sculele cruzimii. Suflete al meu, nu te băga în punerile lor la cale ! Nu te uni cu adunarea lor, tu, slava mea ! Căci în mînia lor ucis-au oameni și, ca să-și facă cheful lor, au ologit tauri ! Blestemată fie mînia lor, căci a fost vijelioasă, și turbarea lor, căci a fost crîncenă ! Împărți-i-voi pe ei întru Iacob și-i voi împrăștia întru Izrail !” (Facerea, XLIX, 5—7).

Teologii consideră profetice toate cuvintele rostite de Iacob pe patul de moarte. Cu atât mai interesant este să vedem mai departe că așa-numiții urmași ai lui Levi nu au fost de loc vitregiți de soartă. Tocmai ei au fost aceia care au căpătat ca moștenire Izrailul, cu toate avantajele și privilegiile.

La drept vorbind, cel preferat ar fi trebuit să fie Iosif, întâiul-născut de la mult iubita Rahila, Iosif, mîngîierea bătrîneților lui Iacob, izvorul bucuriei lui, izvorul belșugului întregii lui case. Și, cînd colo, lucrurile s-au petrecut exact pe dos : cel ales a fost Iuda. Iuda, care îi ațitase pe frații săi să-l vîndă pe Iosif negustorilor aflați în trecere prin partea locului. Iuda-incestuosul s-a dovedit mai apropiat inimii părintești decît virtuosul Iosif.

Lui i-a transmis bătrînul Iacob patriarhatul, care constituia o parte a moștenirii sale divine.

„Pe tine, Iudo, lauda-te-vor frații tăi. Mîna ta va sta grea pe grumazul dușmanilor tăi. Iar fiii tatălui tău închina-se-vor ție. Pui de leu ești tu, Iudo, cînd te ridici de pe pradă, fiul meu ! El îndoiaie genunchii și se culcă aidoma leului și leoaicei. Cine îl va scula pe el ! Sceptrul din Iuda nu va lipsi nici toiagul cîrmuirii dintre picioarele sale, pînă ce nu va veni împăciuitoarul și de el asculta-vor popoarele. El va lega de butucul de viță asinul său și de coarda viței mînzul asinei sale ; el va spăla în vin veșmîntul său și mantia sa în sîngele ciorchinilor. Ochii săi vor fi roșii ca vinul și dinții săi albi ca laptele" (Facerea, XLIX, 8—12).

Ceilalți au primit binecuvîntări destul de simple. Cît despre Iosif, deși el nu a moștenit titlul de patriarh al lui Iacob, totuși a avut parte de cîteva vorbe bune.

„De la dumnezeul părinților tăi — el să fie ajutorul tău ! — și de la cel atotputernic — el să te binecuvînteze ! — veni-vor asupra ta binecuvîntări din înaltele ceruri, binecuvîntări din adîncul cel dedesubt, binecuvîntările sinilor și ale pîntecelui ! Iar binecuvîntările tatălui tău covîrșesc binecuvîntările strămoșilor mei, pînă la vîrfurile colinelor celor veșnice ! Fie ele asupra capului lui Iosif, asupra creștetului celui ce este principe între frații săi !" (Facerea, XLIX, 25—26).

În sfârșit, Iacob i-a pus pe fiii săi să-i promită că vor scoate rămășițele lui pămîntești din Egipt și-1 vor înmormînta în peștera Macpela, în țara Canaan, alături din Avraam, Sara, Isaac, Rebeca și Lia. „Și după ce a isprăvit Iacob aceste porunci către fiii săi, și-a strîns picioarele în pat și, dîndu-și duhul, a fost adăugat la poporul său” (Facerea, XLIX, 33).

Patriarhului poligam i s-au făcut onoruri neobișnuite : a fost îmbălsămat, transportat în Canaan și i s-a făcut o înmormîntare clasa întâi. Dacă e să dăm crezare cap. al L-lea și ultimul din cartea „Facerea”, egiptenii au purtat doliu după el timp de 70 de zile.

Iosif a trăit pînă la sfârșitul zilelor sale în măreție, întreținînd pe frații săi și numeroasele lor familii. El era înconjurat de nepoți și strănepoți și a murit în vîrstă de 110 ani. În religia creștină, lui Iosif i se spune „sfînt și drept”.